

Speculatie en malversatie in de Lutkemeerpolder

Kees Hudig en Idriss Nor van Het Platform Behoud Lutkemeer

Met ondersteuning van:

Ilona Hartlief (medewerker SOMO), Spekulatie Onderzoeks Komitee (SPOK), Katrin McGauran en Roos van Os

18 oktober 2018

De kennis van nu

Er is iets vreemds aan de hand met de Lutkemeerpolder, dat mooie stuk oude landbouwgrond bij Osdorp waar de SADC een bedrijventerrein op wil bouwen.

Het is algemeen bekend dat een deel van de grond behoorde tot de winstgevende projecten van de veroordeelde gedeputeerde Ton Hooijmaijers. Hooijmaijers werd in 2012 tot drie jaar gevangenisstraf veroordeeld wegens malversaties als politicus bij bouwprojecten en grondtransacties. Hij zit die straf nu uit - nadat de straf in hoger beroep en cassatie met een paar maanden verlaagd werd. Één van de percelen waar hij bij betrokken was en voor veroordeeld werd, was het deel van de Lutkemeerpolder waar het bedrijventerrein van SADC op gepland is.

Minder bekend is dat SEKU BV, van grondspeculant Jelle Kuiper uit Heemstede, in 2009 het perceel met veel winst verkocht aan de gemeente Amsterdam. De 8 hectare waren eerder gekocht voor 2,3 miljoen euro en werden voor 8 miljoen doorverkocht. Hooijmaijers kreeg daarvan een deel weer onderhands teruggestopt. In totaal zou het om ruim 200.000 euro gaan, waarvan een deel wel beloofd was, maar niet werd uitgekeerd.

Daarbovenop bedong de verkoper ook nog een - tot voor kort voor buitenstaanders geheim gebleven - samenwerkingsovereenkomst. In deze overeenkomst claimt de verkoper onder andere het recht om een groot deel van het bedrijventerrein te mogen exploiteren.

Waarom heeft niemand het over deze dubieuze gang van zaken? Als de transactie en de samenwerkingsovereenkomst onder illegale omstandigheden afgesloten zijn, kunnen ze dan van kracht blijven? En als ze eigenlijk niet van kracht zouden moeten zijn, wat betekent dat voor de ontwikkelingsplannen?

Het lijkt er immers op dat de samenwerkingsovereenkomst met SEKU de enige reden is dat SADC en haar aandeelhouders schadeclaims kunnen verwachten als het bedrijventerrein niet door mocht gaan. Verder is de gemeente, samen met SADC eigenaar van de grond, die gekocht is zonder verdere voorwaarden en kan ze te allen tijden besluiten om de polder te laten zoals die nu is.

De bekende - maar veelal vergeten - feiten

Toen in 2009 het plan voor de ontwikkeling van een bedrijventerrein in de Lutkemeerpolder beklonken werd, was Ton Hooijmaijers gedeputeerde bij de provincie Noord Holland. Er was nog niets bekend over betrokkenheid bij corruptie, en het plan voor het bedrijventerrein op de Lutkemeer werd door wethouder Van Poelgeest samen met Hooijmaijers gepresenteerd op de vastgoedbeurs PROVADA. Korte tijd later raakte Hooijmaijers politiek aangeschoten vanwege de IJslandse Landsbanki bank affaire. Het gehele college, waaronder Hooijmaijers, besloot af te treden.

Pas in 2010 begonnen de geruchten aan te zwellen over echte malversaties. Er vonden huiszoekingen plaats bij Hooijmaijers thuis, bij zijn moeder en bij zes bedrijven. Al snel

ging er een ware beerput open. De voorbeelden van verdachte transacties stapelden zich op en in 2012 vond een geruchtmakend proces plaats, waarna de politicus tot drie jaar gevangenisstraf werd veroordeeld.[1] De meeste media-aandacht stamt uit die tijd; Hooijmaijers was een tijd voorpaginanieuws en er werd van alles (vermoedelijk lang niet alles) boven tafel gehaald waar hij mee bezig is geweest. Het werd ook bekend dat hij samenwerkte met notoire vastgoedboeven, waaronder de in 2003 geliquideerde Bertus Lüske.

Het 'dossier' van Hooijmaijers was zo omvangrijk dat lang niet al zijn activiteiten in de rechtbank doorgelicht konden worden. Om een zo goed mogelijk overzicht te krijgen liet de provincie Noord Holland een onderzoekscommissie (Commissie Schoon Schip) een uitvoerig onderzoek doen, waarvan de bevindingen werden gepubliceerd in een rapport onder de titel "Ondernemend Bestuur". Dat rapport is ook online te vinden.[2] De Volkskrant publiceerde in 2012 een overzichtsartikel van de bekende feiten.[3]

Lutkemeerpolder en SEKU BV

Een van de vele zaken waarvoor Hooijmaijers ook in hoger beroep veroordeeld werd, was de transactie van grond voor SEKU BV in de Lutkemeer.[4]

SEKU BV is een gelegenheidsconstructie voor de transactie. De betreffende grond was eerder in handen gekomen van vastgoedbedrijf Mainland. Een BV van o.a. Frans Sodekamp, oud-directeur van de Dienst Ruimtelijke Ordening van de Haarlemmermeer. Mainland werd opgekocht door de Britse vastgoedbelegger Slough Estates en veranderde de naam in SEGRO. Het was één van de zes bedrijven waar in 2010 in het onderzoek naar Hooijmaijers een inval werd gedaan. Voordat Hooijmaijers zijn politieke loopbaan begon, als wethouder in Amsterdam, stond hij bij Mainland op de loonlijst.[5] Onder leiding van Sodekamp had Mainland, en daarna dus Slough Estates, het bewuste stuk grond naast de Boterbloem opgekocht waar nu zoveel over te doen is.

In het jaarverslag van Slough Estates stond het perceel beschreven met de opmerking "for trading purposes only".

Het is die SEGRO die de 'SE' levert in de naam SEKU BV. De 'KU' is van Kuiper, van de Kuiper Groep uit Heemstede waar Jelle Kuiper achter zit. Hij heeft Hooijmaijers dus meer dan 200.000 euro beloofd en voor een groot deel daadwerkelijk betaald en de grond voor 8.000.000 euro (bijna drie keer de waarde waarvoor die aangeschaft was!) terug verkocht aan de gemeente. Bovendien heeft hij er een lucratieve samenwerkingsovereenkomst onder kunnen schuiven.

Door de grote hoeveelheid verdachten die de veroordeling van Hooijmaijers had opgeleverd, moest het Openbaar Ministerie een selectie maken wie te vervolgen.

Het Financieele Dagblad deed in februari 2015 onderzoek[6] naar de stand van zaken op het gebied van het vervolgen van medeverdachten van Hooijmaijers. De conclusie was:

"Van de 62 bedrijven die toenmalig VVD-politicus Ton Hooijmaijers betaalden, heeft het Openbaar Ministerie (OM) er vooralsnog geen een voor de rechter gebracht. (...) Het

OM wil niet zeggen of een van de bedrijven misschien alsnog voor de rechter moet komen. Het OM zegt wel: 'We zijn nog bezig tot een passende afwikkeling te komen.'"

De omvang van de corruptie staat in dit artikel en eerdere artikelen over de zaak in Het Financieele Dagblad goed omschreven; hier een aantal passages:

"Hooijmaijers kreeg volgens het OM van 1 januari 2001 tot 15 oktober 2009 op zijn privé-bedrijf Move 253 keer geld uitbetaald door 62 ondernemingen. Zo ontving de politicus €1.820.134. Het OM beperkt de dagvaarding tot de jaren 2004 tot 2009. Volgens het OM stopten 22 ondernemers en 16 bedrijven Hooijmaijers geld toe in die periode."

Het artikel doet een paar zaken gedetailleerder uit de doeken, en de schrijvers verbazen zich erover dat er nog geen vervolging is ingesteld, om te concluderen:

"Evenmin is een spoor van vervolging te vinden voor beweerde Hooijmaijers-sponsoren als Henk Oudt (ex-eigenaar sloopbedrijf Steenkorrel), vastgoedman Luigi Prins (behalve dan dat hij bij de provincie Noord-Holland niet meer door de integriteitstoets Bibob komt), tussenpersoon Thijs Evers, of de vastgoedmannen Watze de V. van Akropolis Investments, Jelle Kuiper, Frans Sodekamp en Harry Muermans. Althans, geen vervolging voor hun rol rond de Hooijmaijers-zaak."

Later blijkt dat een deel van de verdachten een schikkingsvoorstel heeft gekregen. Bedragen van tussen de 5.000 en 10.000 euro volstaan in de meeste gevallen. In twee gevallen komt daar ook nog 120 uur 'gemeenschapsdienst' bij. Ook Frans Sodekamp telt 10.000 euro neer. Het Financieele Dagblad weet te informeren:[7]

"Op dat lijstje ontbreekt bijvoorbeeld vastgoedondernemer Jelle Kuiper van de inmiddels failliete Kuiper Groep. Het OM heeft hem wel een transactie aangeboden, maar Kuiper weigert die te betalen omdat hij zich onschuldig acht aan de beweerde omkoping van Hooijmaijers. Kuiper zei vrijdag €225.000 aan Hooijmaijers te hebben willen betalen, als commissie voor diens hulp bij de verkoop van aandelen in vastgoedbedrijf Mainland, dat posities rond Schiphol had. Dat heeft volgens Kuiper en Hooijmaijers niets met omkoping te maken."

Jelle Kuiper gaat dus niet op het schikkingsvoorstel in. Dit betekent dat zijn vervolging tot op heden niet afgerond is.

SEKU BV en de samenwerkingsovereenkomst

De gemeente is niet bereidwillig openbaarheid van bestuur te leveren: informatie omtrent het stuk grond in de Lutkemeerpolder is moeilijk te verkrijgen, terwijl transparantie en publieke informatie sinds jaar en dag bewezen instrumenten zijn voor het bevorderen van verantwoording en rekenschap van bestuur.

Samen met medewerkers van SOMO (Stichting Onderzoek Multinationale Ondernemingen) is verder onderzoek gedaan om enigszins wegwijs te geraken in de betrokken eigendomsrelaties en bedrijvenstructuren. SOMO doet doorgaans onderzoek

naar de meest geavanceerde constructies die multinationale bedrijven ontwikkelen om belastingen te ontwijken. Met behulp van hun deskundigheid konden we een overzicht krijgen van het web aan BV's, de transacties, aan- en -aftredende bestuursleden en directeuren achter SEKU. Zie het organigram in de bijlage. Daarin ziet men ook hoe SEKU onderdeel uitmaakt van een ingewikkelde zakenconstructie: SEKU zelf is opgegaan in Thunissen en ARK en STAK-Hadijk, maar er zitten steeds dezelfde personen achter. Waar we in de tekst SEKU schrijven, bedoelen we de hele structuur.

Om inzage te krijgen in de samenwerkingsovereenkomst is er een 'WOB (Wet Openbaarheid Bestuur)-procedure' gestart. Aanvankelijk werd gecommuniceerd dat *"er overwogen werd om de documenten niet vrij te geven omdat een derde belanghebbende een zienswijze [heeft] ingediend op de informatie die de gemeente voornemens is te openbaren."* Uiteindelijk kwam het document, maar bleken aanzienlijke gedeeltes zwartgelakt te zijn, waardoor verder uitzoekwerk ernstig bemoeilijkt werd.

Dit is opmerkelijk omdat de gemeente deze stukken als onderdeel van haar raadsinformatie eerder ooit volledig heeft gepubliceerd.[8] Deze - ongelakte - versie van de samenwerkingsovereenkomst laat dan ook zien waarom SADC – en de voormalige gemeenteraad - die misschien liever onder tafel had gezien.

In de overeenkomst - ondertekend door Stadsdeel Osdorp, Gemeente Amsterdam, Schiphol Area Development Company en SEKU - staan afspraken die zonder uitzondering zeer voordelig zijn voor SEKU BV.

- Zo bedingt deze een "trekkingsrecht" op 30% van het gebied en het recht op uitvoering van het hele project, wat in strijd lijkt met de Europese aanbestedingsregels.
- De ontwikkelingskosten blijven bij de gemeente liggen en er lijken zelfs garanties gegeven te worden in het geval er verlies gedraaid wordt. Als het project zou mislukken, lijken de kosten uiteindelijk bij de gemeente komen te liggen. Dat dit een serieus risico is, blijkt ook uit een rapport van PWC uit 2016: *"Uit de financiële en risicoanalyse blijkt dat SADC een risicovolle onderneming is en vooral gevoelig is voor uitstel van gronduitgiften, lagere prijzen en hogere kosten."*[9] Officieel worden de kosten gedeeld, maar zou SEKU kopje onder gaan, dan komen schuldeisers uiteindelijk bij de gemeente en SADC aankloppen.

Deskundigen die we hiernaar hebben laten kijken denken dat dit soort afspraken op zijn zachtst gezegd onbehoorlijk zijn, en zelfs in strijd met Europese regelgeving over mededinging.

Conclusie

Het voorlopige onderzoek werpt drie belangrijke vragen op over de rechtmatigheid van de samenwerkingsovereenkomst tussen SEKU BV en de gemeente Amsterdam.

1. Allereerst of de overeenkomst rechtmatig tot stand is gekomen, gezien de achtergrond en betrokkenheid bij corruptie van de ondertekenaars.

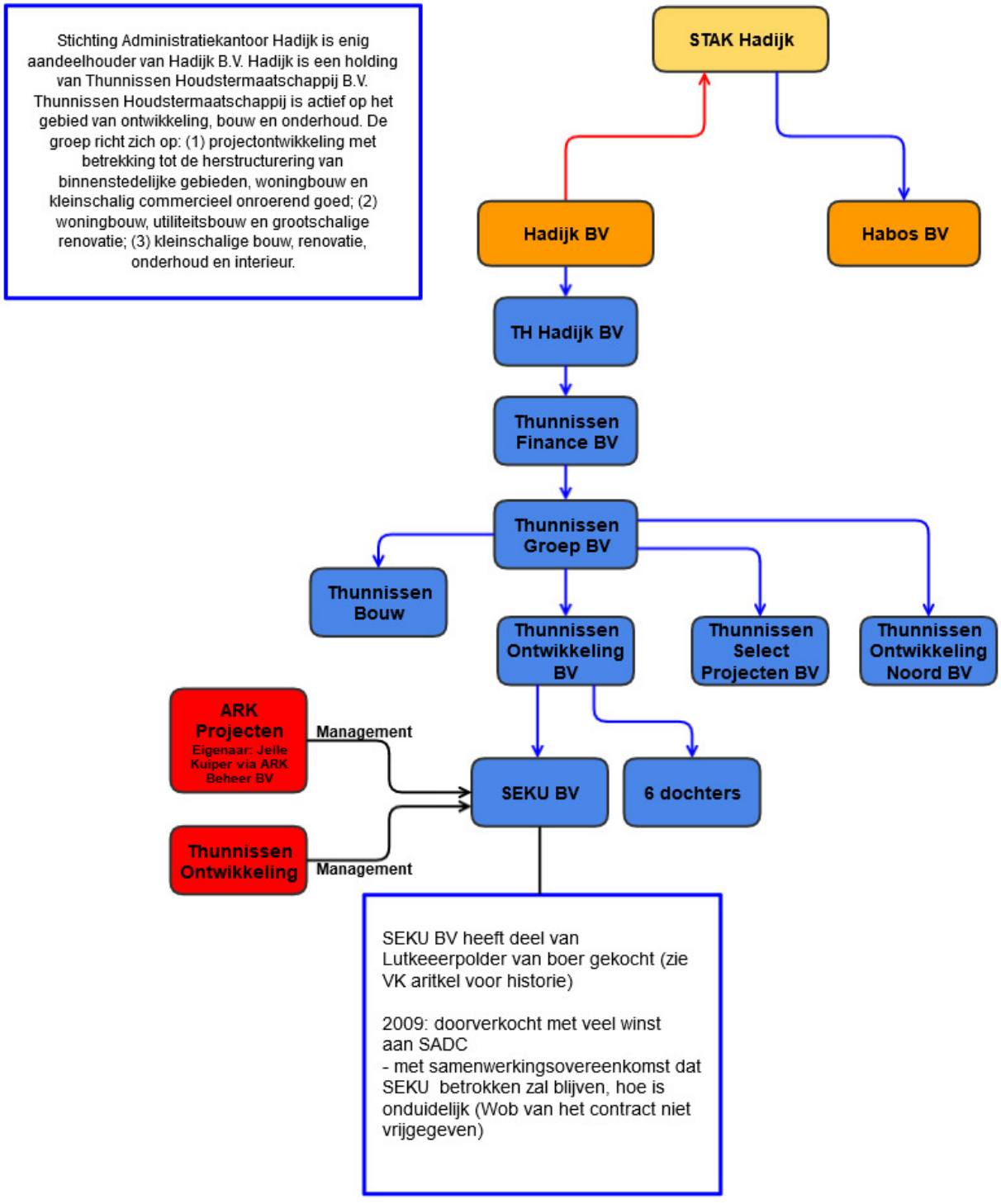
2. Daarnaast is de vraag of de inhoud van de overeenkomst in strijd is met mededingings- en aanbestedingsregels

3. Tenslotte of er sprake is van onbehoorlijk bestuur gezien de genomen risico's met betrekking tot de publieke garanties, alsook de aangetoonde corruptie in de zaak Lutkemeer.

Deze vragen zouden nader onderzocht moeten worden. Het Platform Behoud Lutkemeer blijft de zaak onderzoeken en heeft een advocaat ingeschakeld om naar de procedure en de documenten te kijken. Maar ook de Gemeenteraad heeft hier een taak om grondig te onderzoeken of de gemeente Amsterdam en SADC de plannen - met oog op de bovengenoemde aanwijzingen van corruptie m.b.t. de verkoop van de grond - door kan zetten.

Referenties

Bijlage 1. Eigendomsstructuur van SEKU BV

Bijlage 2. Krantenartikelen

VK: 'Slordige polderadministratie' of een klappertje?

Merijn Rengers en John Schoorl, Volkskrant, 14.6.2010,

Centraal in de aanklacht tegen Ton Hooijmaijers vanwege corruptie staat de Lutkemeerpolder achter Osdorp. Landbouwgrond werd er in korte tijd drie keer zo veel waard en daar spinde menigeen garen bij. Ook de VVD-gedeputeerde.

Haar opa begon met boeren in 1908 in de Lutkemeerpolder, die nu een prominente rol speelt in de strafzaak tegen de van corruptie verdachte VVD-politicus Ton Hooijmaijers. Daarna namen haar vader en oom het over, en sinds midden jaren negentig heeft Trijntje Hoogendam het zelf voor het zeggen op de ecologische boerderij De Boterbloem.

Deze romantische, wat verscholen plek aan de rand van Amsterdam-Osdorp, waar biologisch-dynamische boerenkool, spruitjes en pompoenen worden verbouwd en verkocht, staat in schril contrast met de toekomstplannen voor de polder. Want in 2009 werd definitief bepaald dat hier een bedrijventerrein zou komen, en dat Trijntje Hoogendam zou moeten vertrekken met haar Boterbloem, die ook dienst doet als zorgboerderij.

Als ze vanuit de boerderij naar buiten kijkt, ziet Hoogendam het gebied liggen dat, in ambtelijk jargon, 'Lutkemeerpolder Deelgebied 3' heet. Eigenaar van de grond is de gemeente Amsterdam die hiermee zijn rol als 'concurrerende Europese metropool' wilde accentueren. Zo presenteerde Ton Hooijmaijers het samen met de Amsterdamse GroenLinks-wethouder Maarten van Poelgeest op de vastgoedbeurs Provada, zomer 2009.

Dat Hooijmaijers daar niet alleen stond als gedeputeerde van de provincie Noord-Holland, was niet bekend. Niemand wist dat de VVD'er meer rollen speelde rond de ontwikkeling van de Lutkemeerpolder. Dat bleek pas vorige week, aan de vooravond van de rechtszaak tegen Hooijmaijers wegens witwassen, corruptie en valsheid in geschrifte.

In de uitgebreide tenlastelegging stond het keurig chronologisch uiteengezet, de bedragen die de liberale politicus via zijn adviesbureau MOVE (dat op naam stond van zijn vrouw) had gekregen in verband met de Lutkemeerpolder, de data, en zijn wederdienst:

1. 11.900 euro, betaald op 20 mei 2005
2. 107.100 euro, op 30 december 2005
3. 59.500 euro, op 10 februari 2006
4. 14.875 euro, op 6 februari 2007, en
5. 20.000 euro, betaald op 21 juli 2008.

In ruil voor deze bedragen (samen ruim 213.000 euro) zorgde hij ervoor - zo stelt het Openbaar Ministerie - dat de betalende partijen 'een voorkeursbehandeling' kregen en 'besluitvormingsprocedures werden beïnvloed'. En hij deed nog meer, aldus justitie: hij

regelde in de polder financiering voor projectontwikkelaars, bemiddelde tussen bedrijven en bracht partijen bij elkaar.

Hooijmaijers en de bedrijven die hem spekten, hebben een andere lezing. Ja, Ton deed tegen betaling advieswerk en bemiddeling, zeggen zij, maar niet in de jaren dat hij provinciebestuurder was. De 'klappertjes' rond Schiphol - zoals hij zelf sprak over zijn verdiensten - zouden dateren van vóór 2005, toen Hooijmaijers behalve VVD-statenlid nog gewoon vrijgevestigd vastgoedadviseur was.

Dat er nadien nog geld naar zijn adviesbureau stroomde, had te maken met 'slordigheid'; niets met corruptie. Alleen al aan de bedragen kun je dat zien, zeggen Hooijmaijers en zijn kleine schare overgebleven vrienden. 'Als er echt gebouwd wordt in de Lutkemeer, gaan er tientallen miljoenen om', zegt een goede bekende van Hooijmaijers. 'Het is nauwelijks voor te stellen dat Ton voor een grijpstuiver zulke enorme risico's zou lopen.'

Trijntje Hoogendam kent elke stukje van de grond die zij samen met haar vriend Erik Geurtsen bebouwt. Het is een van de meest vruchtbare plekken van Amsterdam, en op de rijke grond groeien volledig biologische courgettes, aardappelen en bieten.

Ze hebben zich vaak afgevraagd wat deze grond, die zo belangrijk is voor de biologische landbouwketen rond Amsterdam, zo interessant maakte voor projectontwikkelaars, de gemeente en de provincie Noord-Holland. Waarom moest per se hier een bedrijventerrein komen, terwijl er op een steenworp afstand eindeloze betonnen hallen stonden te wachten op huurders die toch niet kwamen? Waarom moest deze agrarische grond zonodig een andere bestemming krijgen? Wat was dat toch voor gerommel in de polder?

Geurtsen, van De Boterbloem: 'Natuurlijk heb ik vaak gedacht dat er nog iets anders speelde, iets wat het daglicht niet kon verdragen. Eindelijk krijgen we in de gaten hoe het zit, door die rechtszaak tegen Hooijmaijers. Er is vals gespeeld. Er is zo veel gespeculeerd dat ze nu wel moeten bouwen - anders gaat het ze miljoenen kosten.'

Aan elkaar breien

In de tenlastelegging staat precies gedefinieerd wat Hooijmaijers deed, en wat hij zelf als zijn grootste kracht beschouwde: alles aan elkaar breien. Hij adviseerde en bemiddelde erop los, en zijn kamer in het provinciehuis leek volgens betrokkenen een aanlegsteiger voor zijn contacten in het vastgoed.

Hij wordt als naïef beschouwd, door mensen die hem kennen, hij zag het gevaar er niet van, en dat mag gerust als een vorm van domheid worden aangemerkt. Het leek wel alsof hij zich als politicus niet bewust was van wat er wel kon en wat niet. Bij Hooijmaijers liep het allemaal door elkaar heen, zegt een oud-topambtenaar.

'Je moet toch snappen dat je als provinciebestuurder niet aan de eerste de beste vastgoedondernemer kunt aanbieden dat je hem wel wilt helpen met vergunningen', zegt een van zijn vrienden. 'Als je dat niet begrijpt, stoot je een keer keihard je neus. Nu hebben die socialistische ambtenaren op wie Ton altijd zo afgaf hem alsnog te grazen.'

Toen eind jaren tachtig het idee van Schiphol Mainport als centrum van economische ontwikkelingen werd geboren, leidde dat tot een ware grondjacht in de Haarlemmermeer.

Boeren werden benaderd door grondhandelaren met rinkelende geldbuidels.

Voor de boeren in de iets verderop gelegen Lutkemeerpolder was dat niet anders. Ook voor dit gebied circuleerden al jaren bouwplannen, en elke grondhandelaar weet dat als agrarische grond bouwgrond wordt, deze veel meer waard wordt.

Zo ook Frans S., oud-directeur van de dienst ruimtelijke ordening van de Haarlemmermeer, die rond de eeuwwisseling directeur was van het bedrijf Mainland. De oud-ambtenaar had lucht gekregen van de plannen met de Lutkemeerpolder en wist de buren van De Boterbloem te bewegen hun grond aan hem te verkopen, zo blijkt uit de verkoopakte.

Erkend ritselaar

Ruim 5 miljoen gulden (bijna 2,3 miljoen euro) had Mainland over voor een aantal percelen met een totale oppervlakte van 8 hectare - ofwel bijna 29 euro per vierkante meter, bijna vijf keer de prijs voor landbouwgrond.

Als er echt gebouwd ging worden in de polder, dan zou de grond nog een aantal keer over de kop gaan, zo wist S. Maar omdat niets zo grillig is als de politiek, zeker rond Schiphol, besloot hij zich te vergewissen van politieke steun en informatie. Hij huurde Ton Hooijmaijers in, oud-wethouder van Amsterdam, statenlid in Noord-Holland voor de VVD en erkend ritselaar.

Het bleek een vooruitziende blik. In het spel rond de Lutkemeerpolder wisselden de kaarten voortdurend, en steeds was Hooijmaijers daarbij betrokken. Hij adviseerde bij de overname van Mainland door het Britse vastgoedbedrijf Slough Estates, en was er op 30 juni 2005 als de kippen bij om - toen als provinciebestuurder - een juichend persbericht de deur uit te doen over de overname.

'Ik ben zeer verheugd dat ik vanaf het recente vastgoedcongres MIPIM (in Cannes, Frankrijk) een bijdrage heb kunnen leveren aan het overtuigen van het Britse Slough Estates dat de Noordvleugel van de Randstad nog altijd een aantrekkelijke vestigingsplaats is voor het internationale bedrijfsleven', aldus Hooijmaijers in het communiqué van de provincie Noord-Holland.

Wat niet in het persbericht stond, maar wat de Britten wel hoopten, was dat de gemeente Amsterdam te zijner tijd de 8 hectare Lutkemeerpolder zou kopen. 'Het is staand beleid van Amsterdam om zelf de bouwgrond te bezitten', zegt de Amsterdamse wethouder Maarten van Poelgeest (Groen- Links). 'En het was al jaren bekend dat we in de Lutkemeer aan de slag wilden.'

Het blijft een fundamentele zwakte van het grondbeleid in Nederland dat je bedrijven en speculanten voor het volle pond moet compenseren als je als gemeente een gebied wilt ontwikkelen', aldus Van Poelgeest. 'Je weet niet waarom ze grond bezitten op cruciale plekken. Maar wij kopen dat soort partijen liever uit dan dat we van ze afhankelijk zijn.'

En zo geschiedde. Op 4 november 2009 kocht de gemeente de 8 hectare van Slough Estates en van projectontwikkelaar Jelle K., die er net als diverse andere

vastgoedondernemers van wordt verdacht Ton Hooijmaijers geld te hebben toegestopt. De gemeente legt ruim 8 miljoen euro op tafel, ruim drie keer de aankoopsom. Daarbovenop beloofde Amsterdam de bedrijven dat zij eenderde van het gebied mochten bebouwen.

Wie nu met Erik Geurtsen van De Boterbloem door de Lutkemeerpolder fietst, valt van de ene verbazing in de andere. Een klein deel van de polder is inmiddels bedrijventerrein, maar oogt als een ode aan de leegstand. Zeker tien reusachtige betonnen hallen en distributiecentra lonken naar huurders die vooralsnog geen trek hebben in de polder. Daarnaast liggen vrije kavels, bestemd voor bedrijven. Maar bij gebrek aan vraag nog niet bebouwd.

'Ik noem dit deel wel de Atlantikwall van onze polder', zegt Geurtsen vanaf zijn fiets. 'De komende twintig jaar zie ik hier geen huurders verschijnen.'

Wie de Lutkemeerpolder wel ontdekt hebben, zijn joggers en hondenliefhebbers uit het nabijgelegen Osdorp. Bij wijze van 'natuurcompensatie' is een reep van de polder ingericht als ecologische hoofdstructuur, en daarin is het goed rennen of honden uitlaten, zegt Geurtsen.

Het resterende, grootste deel van de polder is echter boerenland, waar Geurtsen en Trijntje Hoogendam biologisch-dynamisch telen en waar Amsterdammers die het leven tijdelijk niet zien zitten, mogen meewerken op het land van De Boterbloem.

Kijk, zegt Geurtsen, en hij wijst naar twee omgeploegde percelen die grenzen aan de boerderij. 'Die hectares zijn miljoenen waard. Dat is de grond uit de Hooijmaaijers-zaak. Ze doen er niets mee, behalve wintertarwe inzaaien.'

De voormalige eigenaren van de grond willen niet ingaan op vragen over Hooijmaijers of over de gronddeal waaraan zij miljoenen verdienden, en waarover zij aan de tand worden gevoeld in de rechtbank in Haarlem.

De advocaat van Jelle K. zegt dat het allemaal anders in elkaar steekt. 'De heer Hooijmaijers heeft in het najaar van 2004 inderdaad een bemiddelende rol gespeeld bij de overname van Mainland BV door Slough Estates. Voor die bemiddeling heeft de heer Hooijmaijers (deel)betalingen ontvangen. Uit de stukken is mij niet gebleken dat die betalingen verband zouden houden met, of voort zouden vloeien uit de openbare functie(s) van de heer Hooijmaijers in betrekkelijke perioden', schrijft de raadsman.

Spruiten en pompoenen

Eenzelfde betoog heeft Frits Schneider, de advocaat van Ton Hooijmaijers. Schneider zegt dat justitie de betalingen rond de Lutkemeerpolder naar een latere periode 'heeft getrokken', en is ervan overtuigd dat Hooijmaijers als gedeputeerde niet is betaald door projectontwikkelaars.

Al met al komt de affaire-Hooijmaijers niet slecht uit, vinden ze bij De Boterbloem. Terug bij de houtkachel, tussen de spruiten en pompoenen in de ecologische zorgboerderij, zegt Geurtsen: 'Wij zijn van het Nederland dat Hooijmaijers niet vertegenwoordigt. Maar wij zitten hier voorlopig nog goed. Door alle commotie en de rechtszaak ziet het er voorlopig niet naar uit dat ze hier aan de slag gaan. Dankzij het

gerommel van Hooijmaijers kunnen we hier blijven zitten. Dat is de winst van deze zaak.'

Twee vastgoedondernemers die worden verdacht van het omkopen van VVD-gedeputeerde Ton Hooijmaijers hebben 5,7 miljoen euro, plus grootschalige bouwrechten, overgehouden aan grondspeculatie in de Amsterdamse Lutkemeerpolder. Ton Hooijmaijers werd door het duo ingehuurd om zich te bemoeien met de toekomst van deze polder, vlakbij Schiphol.

Dat blijkt uit gegevens van het kadaster en de tenlastelegging tegen de VVD'er. Het gaat om oud-ambtenaar Frans S. en om Jelle K., die diverse cruciale percelen bezaten in de Lutkemeerpolder aan de rand van Amsterdam-Osdorp.

In 2000 kocht Frans S. namens het bedrijf Mainland 8 hectare grond in de Lutkemeerpolder voor bijna 2,3 miljoen euro. In november 2009 kocht de gemeente Amsterdam voor ruim 8 miljoen euro plus ontwikkelrechten de percelen over van de rechtsopvolger van Mainland.

Frans S. en zijn zakenpartner Jelle K. worden ervan verdacht Ton Hooijmaijers tussen 2005 en 2008 ruim 213 duizend euro smeergeld te hebben betaald in verband met zijn bemoeienis met de bestemming van de polder.

De advocaat van Hooijmaijers en beide ondernemers bevestigen de geldstromen, maar zeggen dat die verband houden met diensten die zijn geleverd vóórdat Hooijmaijers VVD-gedeputeerde werd. Dat er tot in 2008 geld naar het adviesbureau van de VVD'er is overgemaakt, zou te maken hebben met 'slordigheden in de administratie', en niet met corruptie.

FD: Vermeende omkopers in zaak-Hooijmaijers niet voor de rechter

Vasco van der Boon, Het Financieele Dagblad, 11.2.2015 (p. 5)

Van de 62 bedrijven die toenmalig VVD-politicus Ton Hooijmaijers betaalden, heeft het Openbaar Ministerie (OM) er vooralsnog geen een voor de rechter gebracht. Dit blijkt uit een rondgang van Het Financieele Dagblad langs ondernemers die volgens het OM steekpenningen hebben betaald in Nederlands grootste ambtelijke corruptie-affaire. Het OM wil niet zeggen of een van de bedrijven misschien alsnog voor de rechter moet komen. Het OM zegt wel: 'We zijn nog bezig tot een passende afwikkeling te komen.'

Hoger beroep

Donderdag begint voor het Amsterdamse hof het hoger beroep van de strafzaak tegen Hooijmaijers. Hij is een voormalig Amsterdamse wethouder en gedeputeerde van Noord-Holland. In die provincie had hij de portefeuilles financiën en ruimtelijke ordening. In december 2013 werd hij tot drie jaar onvoorwaardelijke cel veroordeeld.

€1.820.134: Hooijmaijers kreeg volgens het OM van 1 januari 2001 tot 15 oktober 2009 253 keer geld uitbetaald door 62 ondernemingen. In totaal €1.820.134.

Hooijmaijers kreeg volgens het OM van 1 januari 2001 tot 15 oktober 2009 op zijn privé-bedrijf Move 253 keer geld uitbetaald door 62 ondernemingen. Zo ontving de politicus

€1.820.134. Het OM beperkt de dagvaarding tot de jaren 2004 tot 2009. Volgens het OM stopten 22 ondernemers en 16 bedrijven Hooijmaijers geld toe in die periode.

Twee schikkingen

De aanklagers beloofden drie jaar geleden: 'Op een later tijdstip zullen we over de plegers van actieve corruptie nog een vervolgingsbeslissing nemen'. Eind vorig jaar zei het OM: 'We proberen op 31 december 2014 alles afgerond te hebben.' Het resultaat bestaat vooralsnog uit twee schikkingen.

Vastgoedbedrijf Amsterdam Waterfront van Ted Biesterbos had Hooijmaijers €4165 betaald. Het debat met justitie zegt de projectontwikkelaar te hebben afgedaan met een transactie van €5000 'voor het voorhanden hebben van een onjuiste factuur van een derde'. Niet van €50.000 of van €10.000, zoals andere media eerder meldden.

Ambtsdrager

Bouwbedrijf Ballast Nedam schikte december 2012 met het OM voor €17,5 mln vanwege smeergeldbetalingen aan buitenlandse tussenpersonen. Het persbericht hierover meldt in een zin dat 'de zaak in verband met een betaling aan een Nederlandse ambtsdrager hiermee ook is beëindigd'. Dat slaat op de beweerde smeergeldbetaling van €4165 door oud-Ballast Nedam-directeur Ruud Jacobs aan Hooijmaijers.

Ook van de andere beweerde omkopers is geen vervolging door het OM te zien. Bijvoorbeeld: over de betalingen van Fortis via een tussenpersoon om Hooijmaijers te beïnvloeden bij de keuze van een nieuwe huisbankier voor Noord-Holland, zegt een woordvoerder van staatsbank ABN Amro, de rechtsopvolger van Fortis, dat 'noch Fortis (en nu ABN Amro), noch een van haar medewerkers verdachte is geweest in deze kwestie'. Een ander voorbeeld: projectontwikkelaar Louis Meijer, van Meijer Consultancy & Development, laat via zijn advocaat weten dat zijn betaling aan Hooijmaijers in 2007 later tot een goed gesprek met het OM heeft geleid. Daarmee was de kous af.

JVG

Gijs de Jager van vastgoedbedrijf JVG Vastgoed was met de veroordeling van Hooijmaijers al van de haak. In dat vonnis zegt de rechtbank dat de betaling van De Jager van € 5950 aan Hooijmaijers geen bewijs van omkoping is.

Evenmin is een spoor van vervolging te vinden voor beweerde Hooijmaijers-sponsoren als Henk Oudt (ex-eigenaar sloopbedrijf Steenkorrel), vastgoedman Luigi Prins (behalve dan dat hij bij de provincie Noord-Holland niet meer door de integriteitstoets Bibob komt), tussenpersoon Thijs Evers, of de vastgoedmannen Watze de V. van Akropolis Investments, Jelle Kuiper, Frans Sodekamp en Harry Muermans. Althans, geen vervolging voor hun rol rond de Hooijmaijers-zaak.

Getuigen

Wel zijn Prins, Kuiper en Sodekamp, net als Biesterbos, opgeroepen om deze week als getuige in het Hooijmaijers-proces voor het gerechtshof te verschijnen

[1] In hoger beroep werd Hooijmaijers tot 2,5 jaar veroordeeld (wegens omkoping, witwassen en valsheid in geschrifte) en uiteindelijk werd dat in 2017 in cassatie met nog drie maanden verminderd tot 2 jaar en 2 maanden celstraf, wegens 'overschrijding van de redelijke termijn'. Alle aanvankelijke beschuldigingen bleven grotendeels staan.

[2] Commissie Operatie Schoon Schip, 'Ondernemend bestuur. Over de bestuurscultuur van de provincie Noord-Holland. 2003 – 2011, 31.10.2012, http://www.bowotron.nl/muideninfo/pdf-files/Rapport-Schoon%20Schip.pdf. SADC en de Lutkemeer wordt vanaf pagina 109 besproken.

[3] Merijn Rengers en John Schoorl, Volkskrant, 20.10.2012, 'Slordige polderadministratie' of een klappertje?, https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/-slordige-polderadministratie-of-een-klappertje-~b93df608

[4] Het vonnis is hier gepubliceerd: https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBNHO:2013:11551 https://linkeddata.overheid.nl/front/portal/document-viewer?ext-id=ECLI:NL:RBNHO:2013:11551. Het gaat o.a. over (namen van de betrokken personen en bedrijven zijn door justitie geanonimiseerd): - *het verrichten van diensten aan (een) private partij(en) in de vorm van adviseren en/of bemiddelen bij de verwerving door de [bedrijf 5] van gronden in de Lutkemeerpolder en/of; - (ten gunste van [betrokkene 1] en/of [bedrijf 5]) (pogen te) beïnvloeden van besluitvormingsprocedures van de provincie Noord-Holland met betrekking tot de ontwikkeling van het gebied Lutkemeren en/of; - met aanwending van zijn gezag en invloed in de provincie Noord-Holland, pogen een betere positie te bewerkstelligen voor [betrokkene 2] en/of [bedrijf 4] en/of [betrokkene 1] en/of [bedrijf 5] binnen de provincie Noord-Holland.*

[5] Merijn Rengers en John Schoorl, Volkskrant, 14.6.2010, 'Hooijmaijers mogelijk corrupt bij project in regio Schiphol': *"Hooijmaijers werkte voor zijn loopbaan als wethouder van Amsterdam en gedeputeerde van de provincie Noord-Holland, voor de op Schiphol actieve projectontwikkelaar Mainland. Volgens bronnen stond hij 'op de loonlijst', en kreeg hij 'een kwartaalvergoeding' van dit bedrijf. Mainland werd in 2005 opgekocht door Segro, het bedrijf dat nu in het rijksrechercheonderzoek opduikt."* https://www.volkskrant.nl/economie/hooijmaijers-mogelijk-corrupt-bij-project-in-regio-schiphol~bae17b45

[6] Vasco van der Boon, Het Financieele Dagblad, 11.2.2015, 'Vermeende omkopers in zaak-Hooijmaijers niet voor de rechter', https://fd.nl/economie-politiek/1092212/vermeende-omkopers-in-zaak-hooijmaijers-niet-voor-de-rechter

[7] Vasco van der Boon, Het Financieele Dagblad, 13.2.2015, 'OM openbaart elf schikkingen in Hooijmaijers-affaire', https://fd.nl/economie-politiek/1092731/om-openbaart-elf-schikkingen-in-hooijmaijers-affaire

[8] Samenwerkingsovereenkomst Deelgebied 3 Lutkemeer, Stadsdeel Osdorp, Gemeente Amsterdam, Schiphol Area Development Company, SEKU, Definitief concept ter besluitvorming, 18 mei 2009, https://amsterdam.raadsinformatie.nl/document/4195694/2/Oprichten_van_en_deelnemen_in_de_Gemeenschappelijke_Exploitatie_Maatschappij_Lutkemeer_3__01__Samenwerkingsovereenkomst_deelgebied_3_Lutkemeer

[9] Uit raadstukken: https://amsterdam.raadsinformatie.nl/document/6015221/1/09012f97820605e1